

POSTANOWIENIE

28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie I NWW 41/21,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 28 września 2021 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 10 czerwca 2021 r. (data wpływu: 21 czerwca 2021 r.) M. J. (dalej: Skarżący), zastępowany przez pełnomocnika wykonującego zawód radcy prawnego R. J., wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie pod sygn. I NWW 41/21, wnosząc o stwierdzenie przewlekłości postępowania oraz zasądzenie kwoty, jaką Sąd Najwyższy uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, jednak nie mniej niż 2 000 zł.

Uzasadniając powyższy wniosek Skarżący stwierdził, że w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...), w sprawie o sygn. V S [...], strona powodowa wniosła o wyłączenie od orzekania imiennie wskazanych osób podnosząc, że w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. BSA I-4110-1/20) osoby te „nie są sędziami sądu powszechnego Unii Europejskiej i nie mają prawa orzekać w przedmiotowej sprawie.” Postanowieniem z 27 maja

2021 r. (sygn. I NWW 41/21) Sąd Najwyższy pozostawił powyższy wniosek bez rozpoznania.

Skarżący podniósł, że przepisy prawa procesowego nie znają instytucji pozostawienia wniosku o wyłączenie sędziego bez rozpoznania, gdyż w Kodeksie postępowania cywilnego nie ma normy, która uprawniałaby Sąd Najwyższy do podjęcia takiego rozstrzygnięcia. Skarżący odwołał się także do treści uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. BSA I-4110-1/20). W związku z tym stwierdził, że wydanie postanowienia „z dnia 26 maja 2021 r. Sygn. akt I NWW 45/21” było bezskuteczne i nie zakończyło postępowania, a „Sąd Najwyższy pozostaje w niczym nieuzasadnionej zwłoce w rozpoznaniu zgodnie z prawem środka procesowego w sposób zgodny z prawem EU.”

Skarżący podniósł także, że Naczelny Sąd Administracyjny wyrokami z 6 maja 2021 r. uchylił uchwały Krajowej Rady Sądownictwa: z 28 sierpnia 2018 r. nr 330/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej (sygn. akt II GOK 2/18, II GOK 3/18 oraz II GOK 5/18) oraz z 24 sierpnia 2018 r. nr 318/2018 w przedmiocie przedstawienia (nieprzedstawienia) wniosków o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej (sygn. akt II GOK 6/18 i II GOK 7/17), a zatem „osoba jaka wydała postanowienie z dnia 12 maja 2021 r. nie jest powołana na stanowisko Sędziego”, a „wydane przez nią orzeczenie z mocy prawa jest nieważne jako wydane przez osobę nieuprawnioną.”

Ponadto Skarżący zawarł w treści skargi „wniosek ewentualny” o wyłączenie od orzekania w sprawie następujących osób w przypadku przydzielenia im sprawy: M. B., L. B., J. B., A. B., L. B., D. C., P. C., T. D., M. D., J. D., J. G., B. J., M. K., P. K., J. L., M. Ł., M. Ł., J. M., M. M. J. M. K. M. M., O. N., J. N., P. N., T. P., A. R., A. R., M. S., M. S., J. S., E. S., A. S. W. S. T. S., M. S., A. T., M. W. W., K. W., J. W., P. W., R. W., J. W., K. W., K. Z., I. Z., P. Z., G. Ż.. Jednocześnie stwierdził, że wniosek ten „nie jest oparty na instytucji wyłączenia sędziego sądu powszechnego lub SN, albowiem w/w osoby nie są sędziami SN. Nie zachodzą więc w ich wypadku przesłanki do rozpoznawania wniosku w trybie instytucji wyłączenia sędziego.”

Wniosek o wyłączenie sędziów został odrzucony postanowieniem Sądu najwyższego z 25 sierpnia 2021 r.

II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

II.1. Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) – strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Stosownie do art. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W przedmiotowej sprawie obliuguje to do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

III.2. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony i niekontrowersyjny pozostaje pogląd, że przez „tok postępowania w sprawie” w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy, należy rozumieć „postępowanie co do istoty sprawy” („rozpoznanie sprawy co do istoty”; art. 12 ust. 3 i art. 16 ustawy o skardze na przewlekłość), a nie postępowanie incydentalne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 maja 2011 r., III SPP 5/11; z 15 listopada 2012 r., KSP 15/12; z 24 września 2014 r., III SPP 206/14; z 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14; z 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15; z 10 stycznia 2017 r., III SPP 65/16;

z 6 lutego 2018 r., WSP 2/17; z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18; z 13 marca 2019 r., I NSP 56/18; z 10 lipca 2019 r., I NSP 63/19). "Sprawą" w postępowaniu sądowym jest oskarżenie w sprawie karnej, pozew w postępowaniu cywilnym procesowym, wniosek w postępowaniu nieprocesowym itd., w którym ma zapaść orzeczenie o prawach osoby wszczynającej postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 marca 2018 r., III SPP 10/18). Sąd Najwyższy wprost też wskazał, że nie jest taką "sprawą" postępowanie incydentalne o wyłączenie sędziów, jest to bowiem postępowanie spoza głównego nurtu postępowania w przedmiocie odpowiadającym przytoczonemu pojęciu "sprawy" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 24 września 2014 r., III SPP 206/14). Także w orzecznictwie ETPCz wskazuje się, że skarga nie przysługuje na przewlekłość postępowania incydentalnego np. w przedmiocie wyłączenia sędziego (zob. ETPCz: Schreiber i Boetsch pko Francji, skarga nr 58751/00).

Rozpoznawana skarga dotyczy postępowania pod sygn. akt I NWW 6/21, z wniosku o wyłączenie sędziów złożonego w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie pod sygn. akt I ACa (...). Chodzi zatem o postępowanie incydentalne, które nie jest „sprawą” w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość i na które nie przysługuje skarga na przewlekłość.

III.3. Niezależnie od powyższego, skargę należałoby odrzucić jako niedopuszczalną z mocy ustawy także ze względu na to, że została wniesiona 17 maja 2021 r. (k. 47), a zatem już po wydaniu w dniu 24 lutego 2021 r., przez Sąd Najwyższy postanowienia w sprawie pod sygn. I NWW 6/21 tj. po zakończeniu postępowania przed Sądem Najwyższym którego dotyczyła skarga. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 5 ust. 1 ustawy, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się „w toku postępowania w sprawie”.

III. 4. Z uwagi na konieczność odrzucenia skargi brak jest podstaw do rozpoznania wniosku o zwolnienie strony od kosztów postępowania, zwłaszcza w kontekście art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość.

III.5. Na marginesie należy wskazać, że znane są z urzędu Sądowi Najwyższemu kolejne liczne skargi i zażalenia wnoszone w imieniu Skarżącego przez radcę prawnego R. J. Są one pisane niestarannie, a właściwie powielane i wielokrotnie, jak w niniejszej sprawie, zawierają liczne błędy i stwierdzenia nieprawdziwe, co wystawia nie najlepszą opinię o profesjonalnym pełnomocniku. Na przykład zaskarżone zostało orzeczenie w sprawie I NWW 41/21 (k. 4), ale w treści uzasadnienia zostało napisane o bezskuteczności postanowienia Sądu Najwyższego z 26 maja 2021 r. (I NWW 45/21). Dalej wskazuje, że z uwagi na to, iż Naczelny Sąd Administracyjny uchylił 6 maja 2021 r. uchwały w sprawie przedstawienia wniosku o powołanie sędziów w Izbie Cywilnej i Izbie Karnej Sądu Najwyższego, „to osoba, jaka wydała postanowienie” (znów błędnie podana data zaskarżonego orzeczenia) „nie jest powołana na stanowisko Sędziego”. Pomijając fakt, że wskazane orzeczenia NSA nie dotyczyły sędziów orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych SN, to fakt uchYLENIA uchwały Krajowej rady Sądownictwa po niemal trzech latach nie oznacza braku wniosku Krajowej Rady Sądownictwa do Prezydenta RP przed wykonaniem przez Prezydenta RP prerogatywy, a tym bardziej nie oznacza uchYLENIA postanowienia Prezydenta RP o powołaniu. Ponadto Skarżący odwołuje się do uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, jako argument za tym, że sędziowie Sądu Apelacyjnego w [...], których wyłączenia żądał „nie są sędziami sądu powszechnego Unii Europejskiej i nie mają prawa orzekać w niemniejszej sprawie”, podczas gdy przywołana uchwała Sądu Najwyższego nie zawiera takich stwierdzeń, wskazując możliwość podniesienia zarzutu co do bezstronności sędziego sądu powszechnego w konkretnej sprawie. Nie posługuje się też pojęciem „sędziego sądu powszechnego Unii Europejskiej”. Ponadto Skarżący nie zauważył, że przywołana uchwała Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. była przedmiotem rozstrzygnięć Trybunału Konstytucyjnego. Zgodnie z treścią wyroku Trybunału z 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20) uchwała uznana została za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, Nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie

4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. 1993, Nr 61, poz. 284 ze zm.) w zakresie w jakim stanowi normę prawną. Niezależnie od podnoszonej w literaturze krytyki tego rozstrzygnięcia, w świetle art. 190 Konstytucji RP wyrok Trybunału Konstytucyjnego obowiązuje od daty jego opublikowania.

III.6. Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji.